

Naročnina listu: --
Celo leto . . . K 10--
Pol leta 5--
Četril leta 2:50
Mesečno 1--
Zunaj Avstrije: ----
Celo leto 15--
Posamezne številke
-- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
se računajo po 12 vln.
od 6 redne petlitvrste; pri
večkratnih oznanilih veljajo
---- popust. ----
„Straža“ izhaja v pon-
edeljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
Koroška ulica, 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 18. okt.

Poleg uspešnih podvzetij napadalnih od-
delkov v Vzhodni Galiciji nikjer nobenih po-
sebnih dogodkov.

Iz nemškega poročila.

Berolin, 18. okt.

Francosko bojišče.

V Flandriji močan artilerijski ogenj. Seve-
rovzhodno od Soissons se je razvila živahna
artilerijska bitka. Od Aisne do vzhodnega brega
Moze živahnejši ogenj. Severovzhodno od Ver-
duna so badenske čete pri višini 344 prese-
netile sovražno posadko v petero kritjih, ka-
tere so razrušile, posadko pa vjele.

Vzhodno bojišče.

Na otoku Oesel vjetih 10.000 Rusov od
dveh divizij, vpljenih 50 topov in drugo
vojno gradivo. V morskih zalivih v bližini za-
sednih otokov manjši spopadi med nemškim
in ruskim brodom. Med Dvino in Donavo
nobenih važnejših dogodkov.

Najnovejše nemško večerno poročilo.

Berolin, 18. okt.

V Flandriji slabejše, severovzhodno od
Soissons pa močnejše artilerijsko delovanje.

Med otokom Oesel in suho zemljo ležeči
otok Moolm so zasedle nemške čete.

Napad nemških bojnih ladij na angleške čolne

Kakor poročajo iz Berolina, so nemške
bojne ladje v Severnem morju dne 17. t. m.
napadle pri Shetlands-otokih skupino angleških
čolnov (13), katere sta spremljala angleška
rušilca „G. 29“ in „G. 31“. Nemške ladje
so uničile vse angleške čolne te skupine, kakor
tudi varnostne ladje z rušilci vred.

Ustavodajna skupščina na Ruskem.

Iz Petrograda poročajo, da se bodo voli-
tve v rusko ustavodajno skupščino končno vel-
javno vršile dne 25. novembra. Skupščina se
bo sestala dne 15. decembra, da določi, ali bo
Rusija ostala carstvo ali ljudovlada.

Vsenemške bolečine.

Vsenemški kričaji se silno jezijo, ker se v
nemškem »Nationalverbandu« zduženim nemškim
poslancem še vedno ni posrečilo, da bi bili uni-
čili avstrijske Slovence. Te dni je pa izdalo vse-
nemško strankarsko vodstvo na Štajerskem na
Nemce v Avstriji letak z desetimi vprašanji, ki se
nanašajo na delovanje »Nationalverbanda«. V Ma-

riboru so ta letak priložili Marburgerci. Da bi se
bavili z vsemi desetimi vprašanji, nam se ne
zdi vredno. Pobaviti pa se hočemo s sle-
dečimi vprašanji:

1. Zakaj so avstrijski Nemci vedno bolj po-
tiskani v ozadje, dasi sedi v poslanski zbornici
100 »nemško-nacionalnih« zastopnikov?

2. Kako to, da so Nemci v Avstriji napram
drugim narodom na najslabšem glede preskrbe z
živili, dasi baje zastopa poleg nemški govorečih
klerikalcev in socialstov 100 »nemško-narodnih«
poslancev gospodarske interese svojih volilcev?

4. Zakaj se v Avstriji ne uvede nemški dr-
žavni jezik, čegar potrebo je svetovna vojna za-
dostna dokazala, dasi bi pri primernem držanju
zadostovala polovica od 100 »nemško-nacionalnih«
zastopnikov, da uvedbo izsilijo?

8. Kako to, da plačujejo Nemci v Avstriji
70 mil. davkov, dasi tvorijo le tretjino prebival-
stva? Ali nemško-narodnim poslancem ni znano,
da je to glavni vzrok gospodarske bede nemškega
naroda?

9. Ko bi bili Galicija, Bukovina in Dalmacija
izločene, bi bila s tem Nemcem dana možnost,
da bi svoje davčne denarje sami uporabljali, me-
sto da jih morajo prepuščati Slovanom. Sto po-
slancev mora to gotovo doseči. Zakaj tega ne
storijo?

Človek res ne ve, ali so oni, ki so ta letak
izdali sami tako neumni, ali če računajo le na
neumnost štajerskih Nemcev, da bodo vse to ver-
jeli in sprejeli brez kritike. Bržkone bo eno in
drugo.

Prvo vprašanje je čisto navadna nesramost.
Vsi vemo, da ni avstrijsko nemštvo še nikdar hu-
je uganjalo svojih orgij, kakor ravno sedaj. Po
vseh uradih, na vseh vodilnih mestih sede še ved-
no sami Nemci in Slovenec še karte na železnici
ne dobi v svojem jeziku. Toda vsenemce jezi, ker
nas še vedno niso vseh pobesili in postreljali. Ker
se pa upamo po svojih zastopnikih tako odločno
zahtevati svoje pravice in ker izjavljamo, da no-
čemo več igrati uloge nemških sužnjeve, kriče vse-
nemci, kakor bi jih drl na meh.

Nič manj nesramna ni trditev, da so Nemci
glede potrebe z živili na najslabšem. Resnica je
ravno nasprotna. Toda tu je poglavje, o katerem
ne moremo pisati, ker ne maramo belih lis. Za-
kaj še ni uvedena nemška »Staatšpraha«? Kako
si predstavljajo vsenemci, da bi moglo to doseči
petdeset nemških poslancev? S pomočjo državne-
ga zbora? Zato bi trebalo 260 in ne 50 poslan-
cev, toliko nemških poslancev pa ni s krščanski-
mi socialci in socialnimi demokrati vred. Torej z
razbitjem državnega zbora z oktobrom? Seveda,
zato bi 50 poslancev morda zadoščalo, toda kaj
potem? Saj smo že imeli tri leta absolutizem in
če je vlada končno zopet sklicala državni zbor,
je to storila radi inozemstva in zato, da bi jej
državni zbor dovolil potrebne milijarde za nadalje-
vanje vojne. Vlada ima gotovo najboljše namene,
da bi ustregla vsenemcem, a če tega ne stori, so
zato merodajni višji oziri, ki jih pa vsenemci v
svoji omejenosti seveda ne morejo razumeti.

Naravnost gorostasna pa je trditev, da tretji-
na Nemcev plačuje 70% davkov. Vidi se, da naši
vsenemci nimajo niti najprimitivnejših pojmov o
narodnem gospodarstvu, ko je vendar eden glav-
nih naukov modernega narodnega gospodarstva,
da plačuje davke konsument in ne producent. Si-
cer se bomo pa o tem predmetu bavili o drugi
priliki.

Odgovoriti nam bi bilo samo še na trditev,

da upravljajo Slovani z nemškim denarjem. Ta
trditev je, ne vemo, če bolj zlobna, ali neumna.
Od finančnega ministra, pa do zadnjega davčnega
eksekutorja so sami Nemci; Slovani v davčni slu-
žbi, posebno v jezikovno mešanih krajih, so bele
vrane. V nemških krajih slovenskih uradnikov
sploh ni, dočim so vodilna mesta tudi v izključno
slovenskih deželah skoro brez izjeme v nemških
rokah. Vzlic temu imajo vsenemci poguma dovolj,
da kriče o krivici, ki se baje godi nemškemu na-
rodu! Sicer pa ljudi, ki zahtevajo, da mora 100
poslancev doseči izločitev Galicije, Bukovine in
Dalmacije, itak ni možno smatrati za resne. Saj
je bilo glede izločitve Galicije že vse pripravljeno,
a so vsi ti lepi vsenemški načrti splavali po vodi.
Zdaj pa naj bi 100 poslancev — proti 400 —
dosegli to izločitev? Naši vsenemci so res pomi-
lovanja vredni ljudje!

Sodba graškega Nemca o Slovincih na Štajerskem.

Iz Gradca vleče ostra sapa nič milejša
kot leta 1914. Dokaz za to nam je poslanec
Hofmann von Wellenhof.

Od 3. do 8. avgusta l. 1914 bi se imel
vršiti v Lipskem na Saksonskem »nemški
kongres«. Namen kongresu je bil razgovor,
kako naj bi se podprla nemška organizacija
izven nemške države. Na tem kongresu je imel
nalogo govoriti tudi Hofmann von Wellenhof
iz Gradca o »položaju nemštva na jugu od
Donave«. Ker se pa kongres vsled začete vojne
ni mogel vršiti, je ta gospod priobčil dotični
referat v reviji »Deutsche Kultur in der Welt«
(stran 216-225 ex 1917).

Iz tega referata hočem priobčiti samo ne-
kaj odstavkov, da bodo naši čitatelji uvideli,
kakšni so naši narodni nasprotniki in kako nas
sodijo.

„Ob Napoleonovem času za ilirskega kra-
ljestva (1809-1813) so bile ustanovljene prve
slovenske šole. Počasi se je razvijal slovenski
pismeni jezik, kateri je umetno sestavljen in si
je mnogo izrazov moral izposoditi iz drugih slo-
vanskih jezikov. Ljudstvu je ta mešanica več-
krat celo neumljiva. In slovenska literatura je
tolika, da bi jo eden lahko nesel v žepnem
robcu (stran 219).“

Kako grdo neresnične so njegove besede
o slovenski literaturi, dokazuje to, ker devet-
najst vrstic spodaj pravi, da družba sv. Mo-
horja šteje 80.000 udov ter da vsako leto
pošlje na tisoče knjig in ljudstvo (stran 219).

Dalje piše in trdi, kako so Nemci zatirani
na Kranjskem, opisuje razmere na Koroškem
in Primorskem, posebno pa ga zanima Štajer-
sko, menda za to, ker smo mu štajerski Slo-
venci posebno v želodcu.

„Zelo težavne in zamotane so razmere na
južnem Štajerskem. Tu stanujejo Nemci in Slo-
venci pomešani med seboj, za to so prvi (Nemci)
izpostavljeni vednim napadom. Ti napadi me-
rijo nató, da bi se jezikovna meja pomaknila

proti severu. Samo ob sebi je umevno, da je južnoštajersko nemštvo naseljeno tu že iz davnih časov, saj je vendar nemštvo dalo deželi vso kulturo in vsak večji kraj je nemškega izvora. Slovenci pa, ki imajo komaj sled kake zgodovine, smatrajo Nemce za tujce in motivce posestnega stanja (stran 221).“

„Spodnještajersko nemštvo je imenitna vez v tisti verigi, ki mora ohraniti prosto pot do Adrije. Glavna opora in središča nemštva so tri samostojna mesta Maribor, Celje in Ptuj. Na ta mesta merijo neprestani in žilavi slovenski napadi (stran 221).“

„Toda vkljub vsem prvaškim napadom in vkljub naklonjenosti vlade se ta tri mesta vspešno branijo. Bolj ogrožena so manjša nemška gnezda v pretežno slovenskih krajih. Mnogo krajev je seveda izgubljenih razven nemškega imena, katero se je še ohranilo, v drugih bi jejo nemške manjšine težek boj za svoj obstanek (stran 222).“

„Pa naj velja, kar hoče, nemško jezikovno ozemlje se mora povečati. Čegar je zemlja, ta je gospod. Začeti se mora zopet z naseljevanjem in ravno obronki južnih Alp nudijo za to najboljše pogoje. Na tak način bo osemdesetmilijonski narod srednjeevropskih Nemcev zagospodoval nad poldrugim milijonom Slovanov na potu do Adrije. Seveda se mora še zagotoviti prost izhod iz Adrije v Sredozemsko morje in slovenskim sanjam o boljši bodočnosti se mora postaviti nasproti „Der deutsche Drang nach dem Osten“ (nemški naval proti vzhodu stran 221).“

Tako mislijo in takó sodijo o nas naši narodni nasprotniki, Nemci. Ker jim edino slovenska zemlja ovira dohod do Jadranskega morja, za to so nas Slovence obsodili na smrt. Z vso svojo politično in gospodarsko močjo bi se navalili na nas ter bi nas neusmiljeno germanizirali, da bi nemštvo zavlado od Severnega in Vzhodnega pa do Jadranskega morja.

Za nas južne Slované velja biti ali ne biti. Vsi smo se odločili za biti. In pri tej odločitvi ostanemo trdni kot skale naših gorâ in ta odločitev se izraža v misli: avtonomna južnoslovenska država pod habsburškim žezlom.

Državni zbor.

Seja, 16. oktobra.

Po večdnevem odmoru je imela državna zbornica v torek zopet plenarno sejo. Ministrski

predsednik je predložil zbornici načrt zakona glede določitve delokroga nanovo ustanovljenega ministrstva za socialno oskrbo, finančni minister je presenetil zbornico z zakonskim predlogom o novem davku na peneča vina, na sadjevec in na vina sploh. Po tem načrtu bi naj znašal državni davek na sadjevec 8 K na hektoliter in 32 K na hektoliter mošta ali vina. Sadjevec, mošt in vino, kolikor se ga potrebuje za domačo rabo, bi pa naj bil tega davka prost. Ta novi davek, ki bi naše vinogradnike zelo hudo zadel, bi baje naj državi vrgel na leto 105 milijonov kron in naj bi stopil v veljavo že s 1. januarjem 1918. Zbornica je na to razpravljala o poročilu odseka za begunce o znanih dogodkih v Vagni, o katerih smo že zadnjič poročali. O dogodkih in razmerah v Vagni je obširno govoril notranji minister grof Toggenburg ter povdarjal, da upravnih uradnikov v imenovanem taborišču ne zadene nobena krivda. Poslanec dr. Laginja je podal izjavo, da se strinja s predlogi, kakor jih je izdelal odsek za begunce, nakar so bili tudi sprejeti z večino glasov. Zbornica je nato razpravljala o nujnem predlogu več poslancev glede preskrbovanja tostranske državne polovice z mesom in špehom iz Ogrske. Minister za ljudsko prehrano pl. Höfer je pojasnjeval vzroke, zakaj je cena za špeh in meso iz Ogrske tako neprimerno visoka ter rekel, da so sicer tudi na Ogrskem postavljene najvišje cene za špeh in meso, in sicer znašajo 5—6 K za kilogram žive teže pri govedih kakor tudi pri svinjah, toda za te najvišje cene ne moremo dobiti ne špeha in tudi ne mesa iz Ogrskega. Če torej hočemo dobiti špeh in meso iz Ogrskega, moramo plačati tako neprimerno visoke cene. Ko je še vložil poslanec dr. Benkovič interpelacijo glede prehudega rekviriranja sena in slame na Štajerskem, je bila seja zaključena.

V proračunskem odseku je vložil poslanec dr. Steinwender predlog za zvišanje nekaterih davkov. Na vprašanje več poslancev glede odpusta črnovojnikov, rojenih v letih 1865 in 1866, je odgovoril domobranski minister, da so dobila vojaška poveljstva ukaz skrbeti za to, da bodo črnovojniki imenovanih letnikov kako hitro mogoče izpuščeni iz črnovojniške službe.

Seja 17. oktobra.

Na dnevnem redu sredine seje je bilo drugo čitanje o državnem proračunu. Več poslancev je stavilo predlog, da se zvišajo draginjske doklade za državne uslužbence in za učiteljstvo za 50 odstotkov. Izpregovoril je tudi finančni minister baron Wimmer ter izvajal, da vlada zahteva za dobo 6 mesecev svoto 9 milijard kron. V pokritje te svote bo že v nekaterih tednih razpisano sedmo vojno posojilo. Kar dostaje zvišanja doklad za državne uslužbence in učiteljstvo se vlada načeloma strinja s stavljenim predlogom. Minister pozdravlja načrt za zvišanje direktnih in indirektnih davkov ter izraža željo za skupno delovanje med vlado in parlamentom. Za finančnim ministrom je govoril zastopnik Kočevja poslanec grof Barbo,

ki je pobijal jugoslovanske zahteve, pri tem pa zahteval, da ni nasprotnik slovenskega ljudstva ter upa, da se bo glede narodnih nasprotstev dal doseči kak sporazum. V svom govoru je izvajal ta nemški grof, da si slovensko kmetstvo ljudstvo zlasti na Kranjskem ne želi nobene samostojne jugoslovanske države, češ, kranjski Slovenci niso zatirani in imajo dovolj slovenskih ljudskih in srednjih šol. Gospod grof so seveda pozabili povedati kako je s srednjim in ljudskim šolstvom na Štajerskem, Koroškem in na Primorskem. Končno je gospod še pozval nemške poslance, da se z vso odločnostjo uprejo zahtevam Jugoslovanov po kaki narodni avtonomiji. Prihodnja seja v četrtek.

Na interpelacijo Poljakov, Rusinov in Uniolatine, da je vojno ministrstvo izdalo tajni ukaz, da se moštva nemške narodnosti ne sme uvrščevati v gotove formacije za soško armado, je odgovoril domobranski minister, da se za stražno službo na Steinfeldu vsled znane katastrofe dne 17. julija t. l. uporablja samo moštvo nemške narodnosti zaradi tega, ker je le moštvo nemške narodnosti v stanu se razumeti z nemškim prebivalstvom na Steinfeldu, vsled česar je bilo potrebno odstraniti od stražne službe na Steinfeldu moštvo drugih narodnosti; sicer pa se glede uporabe moštva nemške ali nenemške narodnosti za vojaško službo na frontah ne dela nobenega razločka. Končno prosi minister, da se v interesu države opusti vsaka tozadevna podrobna razprava.

Seja 18. oktobra.

V četrtekovi seji je zbornica nadaljevala razpravo o drugem čitanju državnega proračuna. Krščansko-socialni poslanec dr. Schöpfer je zahteval od vlade, da predloži zbornici čimpreje zakon o preskrbi invalidov. Glede rešitve narodnostnega vprašanja v Avstriji je nujno pozival vlado, da glede postopanja z raznimi avstrijskimi narodnostmi ne napravi nobenega pokusa več izigravati enega naroda proti drugemu, tudi ne Nemcev proti Slovincem in ne proti Čehom. Vlada naj smatra vse avstrijske narodnosti kot enakopravne dele te države in naj tudi tako z njimi postopa. Socialdem. poslanec Seliger je bičal vladno politiko glede ljudske prehrane ter izjavil, da bodo socialni demokratje glasovali proti državnem proračunu. Rusinski poslanec Vityk je izpovedal, da Rusini sedanje vlade, ki se prilizuje Ogrom, ne morejo podpirati. Poslanec Stransky je kritiziral mirovni govor našega zunanega ministra ter izjavil, da je češko, jugoslovanske in rusinsko vprašanje ravno tako važno, kakor vprašanje Poljske. Prihodnja seja danes.

Ministrski predsednik je nadaljeval svoja pogajanja z raznimi strankami, kot s Poljaki, Rusini in s krščanskimi socialci. Pogajanja se nadaljujejo.

Poslanci dr. Benkovič, Jankovič in Roškár so interpelirali v seji dne 16. t. m. ministra za ljudsko prehrano radi krivične rekvizicije sena in slame na Slovenskem Štajerskem splošno,

LISTEK.

Jesensko premišljevanje.

Tiho potrkava dež ob okno moje sobe. Tudi soba je vsa tiha in tudi jaz sem tih. Ura mi dela družbo, sicer bi že davno zadremal od dolgega časa. Zdi se mi, da sem sredi trnjeve poti. da ne morem na nobeno stran. Vsak hip mi plane v dušo obraz iz davnih dni in tisoč zapletk se je zavozlalo v njej. Vsak hip se javi nova bolelost na mojem obličju s svojo neskončnostjo in reže neizbrisne brazde nanj.

Pa sem bral pred leti nekaj, kar še mi danes ne more iz spomina. Ob takem tistem vremenu se pač spomniš na vse, kar si kdaj slišal in videl v življenju, bodisi da je pomenljivo ali ne. To, o čem bom sedaj poročal, je nekaj docela navadnega, kakor da čez dan delamo in ponoči počivamo. A prsi so mi polne spominov in sreča bo zame, če bom umel spretno izprazniti svoje srce in ga spet napolniti z novimi spomini.

Vest se je izgubila. Ljudje so po svoji stari navadi hiteli in drveli skoz ulice, vsak svojo pot. Nihče ni opazil, da se je nekaj izgubilo in da je jenjala igrati ena piščalka v življenjskem or-

kestru. Bolj udobno in brezskrbno so začeli živeti.

Laže si podstavil svojemu bližnjemu nogo med potom, laže si se hlinil, obrekoval in netil prepir. Zdelo se je, kakor da ne bi ljudje niti hodili več po tleh, temveč kakor bi jih neka nevidna moč nosila po zraku; brez razburjajočih misli so živeli tja v en dan. Sedanjost in prihodnost — vse je pohajalo samo od sebe, brez vabila, in bogataši niti opazili niso, da se je izgubila vest.

To se je zgodilo na popolnoma nepoznan način in nepričakovano. Še včeraj, da, je plavala vest pred nami vsemi in čutili so jo vsi v svojih glavah, v prsih, v duši. Naenkrat pa je izginila. Vse sitnosti in vsi nemiri so se z njo vred izgubili. Bog ve kam. Ljudje so se počutili lahke in proste in so skušali porabiti to prostost, kjerkoli se je dalo. Podivjali so, rop in požig, umor in tatvina, vse se je širilo kakor kuga iz mesta na deželo in se spet vrglo z mogočnimi valovi nazaj proti mestu.

Vest pa je ležala med tem časom, vsa zaničevana in zaplujvana, na mestni ulici. Vsak se je spodtaknil ob njo in se je čudil, kako je sploh mogoče, da se v dobro urejenem in snažnem mestu more še kaj takega najti na javnem prostoru. Bog zma, kako dolgo bi ležala vest v tem žalost-

nem položaju, če je ne bi nekega dne pobral pijanec, ki je izpodrsnil ob njej. Presunilo ga je nekaj, kakor bi se dotaknil električnega toka. Z okaljenimi očmi je pogledal okrog sebe in je občutil prav natančno, kako ga je zapuščal alkohol in kako se je selila vanj namesto alkohola bridka zavest pravičnosti, ki jo je skušal odvrniti od sebe. Ni se dalo. Vzela mu je pokoj, mu zbudila domišljijo in spomin. Brez usmiljenja mu je razkrinkala domišljija vse malenkosti njegove preteklosti, vse je poiskala v najtemnejših kotih njegovega življenja. Vsi zločini, vse prevare in hudobije, vse je kakor na povelje stalo spet pred njim, domišljija pa je dala vsemu temu določene oblike. Sodba se je začela sama od sebe. Vse življenje se je zdelo revežu hujše kot zločin. Nikdar ni imel časa in si ga tudi ni poiskal, da bi izprašal svojo vest. Zato ga je zavest, da je npravno tako globoko padel, tako zelo potresla, da mu je spoznanje samega sebe zadalo mnogo hujše rane kot pa najostrejša sodba ljudi. Prišel je do spoznanja, da največji del njegovega življenja ne pripada pravzaprav njemu, temveč neki skrivnostni sili, docela nepoznani, ki ga ziblje na vse strani, ravno takor kakor burja nežno stebelce v širokem polju. Kaj je njegova preteklost in zakaj je ni preživel drugače?

(Konec prihodnjš.)

zahtevajoč, da se mera rekvizicije omeji, da se opusti neopravičeni 10% odtegljaj od oddane množine, da se s pritegnitvijo občine določi množina zaloge in količine, koje je oddati, da se predloži statistične podatke o porazdelitvi zahtevanega sena in slame na posamezne dele dežele.

Papeški list o pogojih trajnega miru.

Benedikt XV. je v svojem mirovnem pismu, ki ga je poslal vsem vojskujočim se državam, kot temelje, na katere bi se naj zgradil mir v bodočnosti, priporočal razoroženje in mednarodno razsojevališče. Vatikanski list „Osservatore Romano“ je objavil več člankov, ki pojasnjujejo in dokazujejo papeževe predloge. O razoroženju piše ta list, da je predpogoj za razoroženje odprava splošne vojaške dolžnosti. Armada prostovoljcev bi bila močna dovolj, da bi vzdrževala mir in red v notranjosti države. Ta prostovoljna armada pa bi ne smela nikdar doseči takega obsega, da bi bil s tem ogrožen svetovni mir. Odprava splošne vojaške dolžnosti je v resnici neogibni predpogoj razoroženja. Dokler ogromne armade mnogih milijonov stojijo druga drugi nasproti, ali se jih more v kratkem času mobilizirati, obstoja vojna naravnost vedno kot grozeča nevarnost nad narodi in državami. Še le, če se odpravi najbližnji vzrok vojne nevarnosti, je tudi nevarnost vojske odpravljena s sveta. Proti državam, ki bi skušale proti svojim sosedom dvigniti meč, so v papeževi noti označene posebno ostre določbe, po katerih je vojna nevarnost izključena.

„Osservatore Romano“ označuje kot važno pospešitev mednarodnega miru zahtevo, da se v vseh deželah postavno določi, da se sme vojska napovedati samo, ako s tem soglašajo državni zbor. Pod gotovimi pogoji bi se smela napoved vojske izvršiti le tedaj, če bi se večina ljudstva v ljudskem glasovanju izrekla za vojsko. Po bridkih doživljajih sedanje borbe narodov bi za dolgo časa izostala krvava razprava med narodi. Tudi pravico, sklepati mir, se mora dati parlamentu ali ljudskemu zborovanju. Grof Černin je, kakor znano, o pravici vojne napovedi izražal enake nazore. To stališče papeževega glasila nima z vprašanjem državne oblike: ali monarhija ali ljudovlada, ničesar opraviti. Toda pravičnost zahteva in vojska to uči z vso očitnostjo, da se ne sme ljudstvu odtegniti upliv pri takih odločitvah, katere mu nalagajo neštete žrtve. Vsled tega je „Osservatore Romano“ ob izbruhu italijanske vojske, kakor tudi sedaj vedno podčrtaval pravice parlamenta.

Ameriški katoličani za mir. V Kansas City v Ameriki se je od 26. do 29. avgusta t. l. vršil velik shod ameriških katolikov. Ta shod je bil veličastna manifestacija ameriških katoličanov za mirovno stremenje sv. Očeta. Navzoči so bili ameriški nadškofi in papežev odposlanec. Shod je z veseljem pozdravil papežev mirovni oklic in je izrazil željo, da se bo skupnemu nastopu sv. Očeta in predsednika Wilsona posrečilo dovesti bojujoče se države do mirovnih pogajanj.

Na bojiščih.

Na italijanskem bojišču skrajno slabo vreme zadržuje bojno delovanje. — Na ruskem bojišču razen bojev za otoke v Riškem zalivu nič posebnega. — Na francoski fronti artilerijska bitka v Flandriji in pri Verdunu. — V Macedoniji povečano artilerijsko delovanje. — Na ostalih frontah vse pri starem.

Politične vesti.

Slovenci v Nemčiji za združenje Jngoslovanov. Iz Gladbecka v Nemčiji se nam piše: Slovensko rudarsko društvo sv. Barbare v Gladbecku v Ponznanju je imelo dne 23. septembra zborovanje ter slavilo 8. obletnico ustanovitve z igro in deklamacijami. Vse se je izvršilo v občo zadovoljnost. Č. g. predsednik je imel slavnostni govor. Namestnik g. predsednika je govoril o zatiranju Slovencev v domovini in o gibanju za samoupravo južnih Slovanov. Tudi naše društvo je dalo za dom in cesarja 82 mož in mladeničev na bojno polje in s tem si lasti pravico zahtevati samoupravo Jugoslovanov. Govornik je pozval tiste, ki so za samoupravo, naj se dvignejo raz sedežev. Niti eden ni ostal na svojem sedežu, ampak vsi so vstali, moške in žene. Slovenski poslanci na plan za naše narodne pravice! Naj velja kar hoče, neizprosen boj tistim, ki hočejo s svojo vsenemško agitacijo predati Avstrijo našim zatiralcem in ki hočejo ugnobiti Slovence in nam odvzeti naše svete pravice. Kdo je kriv, da si mi tukaj v Nemčiji in drugi v Ameriki služimo svoj borni kruh? Ker vsa večja podjetja v domovini imajo Nemci in naši narodni odpadniki v svojih rokah. Ti le gledajo za svoj dobiček in ugled in nastavljajo tujce v naše kraje. Tukajšnji Nemci so nasproti nam veliko bolj prijazni in uljudni kakor avstrijski. Vendar vidimo in sami vemo, da smo tujci v tujini. Povdarjati pa moramo, da nas ob početku vojske niso tirali v ječe, kakor so delali v naši domovini. Kdo pa je branil Avstrijo pred Turčini kakor naši nepozabljeni slovenski in hrvaški predniki. Kdo je rešil Dunaj? Zopet Slovan, kralj poljski Jan Sobieskiy. Vsi Slovenci, ki bi amo v tujini, ljubimo svoj dom, dom slovenski. Enakega nam svet dati ne more. Mi ljubimo svojega cesarja in cesarico. To ljubezen smo ohranili tudi v tujini. Pod habsburško vladarsko hišo iščemo utehe in varstva. In ko se nam naše želje izpolnijo, da se lahko povrnemo v svojo drago omovino, bo naša zvestoba k domovini in cesarju trdna in trajna. Naša vrnitev naj bo v samostojno jugoslovansko državo pod habsburškim žezlom. Podpredsednik je govoril o naših vojaki, kako jekleno da branijo naše meje. S trikratnim živjoklicem cesarju Karlu in s cesarsko pesmijo se je zaključilo zborovanje.

Občinske nadomestne volitve v Zagrebu so se vršile te dni in so se končale z zmago združene narodne meščanske stranke, v katero so se strnili Starčevićanci in koalicijski. Frankovci so popolnoma propadli.

Ogrska volilna reforma. List »Deli Hirlap« piše, da so med posamezne ogrske odlične osebe razdelile načrt preosnove ogrskega volilnega reda. Temeljna podlaga ogrske volilne preosnove bo: Starost 24 let, znanje čitanja in pisanja. Osebe, odlikovane s Karlovim križcem imajo volilno pravico, četudi še niso stari 24 let. Volilno pravico bodo dobile skorogotovo tudi osebe, ki ne znajo pisati a plačujejo letno 20 K direktnega davka. Ženske, ki imajo kak diplom — in teh je blizu 200.000 — tudi dobijo volilno pravico. Tajno glasovanje bo v vseh mestih, rudniških središčih in industrijskih križiščih. Raba zastav, najemanje vozov in pogoščevanje volilcev je prepovedano. Število volilcev bo znašalo nad 3.800.000.

Cesar Viljem v Carigradu. Dne 16. oktobra je nemški cesar Viljem posetil turškega sultana v Carigradu. Sultan je imenoval cesarja Viljema za feldmaršala turške armade.

Tedenske novice.

Dr. Krek je vedel za svojo smrt. »Ilustrirani Glasnik« št. 7 z dne 18. oktobra prinaša na uvodni strani dobro pogojeno sliko dr. Kreka z njegovim lastnoročnim podpisom. Na 2. strani je slika št. Janža na Dolenjskem, kjer je umrl veliki Jugoslovan. Prelat Andrej Kalan pa je v posebnem članku opisal dr. Kreka, kako je umrl sredi dela, sredi snovanja načrtov za lepšo bodočnost slovenskega naroda. Prelatu je pisal dr. Krek dne 29. avgusta iz Dunaja: »Zdaj vem, kaj mi je. Dr. Jankovič pravi: »Aorta vapneni in tam, kjer se sredi plegne, čutim zato neugodno tiščanje. Treba bi mi bilo nekaj zdravljenja v miru, ker ti boleznini je prognoza — kap.«

Duhovniške vesti. Č. g. Avgust Šparl, kaplan pri Sv. Magdaleni v Mariboru, je prestavljen kot korni vikar k mariborski stolni cerkvi; č. g. Karel Arlič, kaplan pri Sv. Juriju ob južni železnici, je premeščen k Sv. Magdaleni v Mariboru.

Cesar za praznovanje nedelj in praznikov. Iz poročila vojnega kurata je cesar z obžalovanjem vzel na znanje, da morajo vojaki v tovarnah na Steinfeldu na Nižje Avstrijskem po nepotrebnem delati tudi ob nedeljah in praznikih. Vojaki na ta način ne morejo zadostiti svoji verski dolžnosti. Cesar pričakuje, da se bo tem nedostatkom odpomoglo in da bo vojakom omogočeno zadostiti svojim verskim dolžnostim. To cesarjevo naročilo se gotovo nanaša na celo državo, kar moramo tembolj pozdraviti, ker posamezni poveljniki mostvu dostikrat ne dovoljujejo hoditi ob nedeljah in praznikih k službi božji.

Dvorni svetnik dr. Nemanič umrl. Dne 14. oktobra je umrl v Gradcu v starosti 65 let umirovljeni dvorni svetnik dr. Avgust Nemanič. Umrl je bil eno leto okrajni sodnik v Brezicah, nato državni pravnik v Celju in v Mariboru do leta 1907, ko je bil premeščen iz Maribora v Gradec. Pred dobrim letom je stopil v pokoj.

Upoklici učiteljev. Kakor izvemo, se je v zadnjem času vpoklicalo veliko število dosedaj odvojaščin oproščenih ljudskošolskih, zlasti slovenskih učiteljev v vojaško službo. Poklicalo se je še celo take učitelje, ki delujejo kot žetveni komisarji, občinski tajniki, izplačitelji vzdrževalnih podpor itd. Vsled vojskinih razmer ljudskošolski pouk zlasti na deželi že itak mnogo trpi. Učitelj mora dandanes še tudi opravljati službo kakega političnega uradnika, mora iti s svetom prebivalstvu na roko in mnogoteri so opravila, ki se sedaj nalagajo na rame učiteljeve. Naše krvavo potrebno učiteljsvo se kliče v vojake, dočim se v mestih oproščajo gledališni igralci, fotografi, brivci in slični gotovo ne neobhodno potrebni stanovi! Prosimo naše poslance, da se tozadevno zavzamejo za naše slovensko učiteljsvo na pristojnem mestu.

Zvonove so zaračunali in denar obrnili za vojno posojilo 1 kg po 4 K. »Reichspost« je poročala pa še ne preklicala, da nek ogrski tovarnar iz zvonov pridobiva modro galico in se milijonari. »Volksblatt« je trdil, da je samo pri tirolskih zvonovih dosegla dotična (kovinska) centrala 24 milijonov kron dobička. V takih razmerah so v korist cerkvam duhovni predstojniki prosili višjih plačilnih cen za cerkvene predmete, ki glasom listov polnijo dunajske muzeje, a dobili so od razne gosposke le po — nosu.

Vrvi od zvonov zahtevajo od nas 1 kg po 75 v. Župnik v Purgstallu poroča v graškem »Volksblattu« (30. sept. 1917), da je moral že pred letom plačati za 1 kg vrvi 13 K 50 v. Vojna uprava plačuje židom nad ceno, cerkvi pa vse pod ceno. Čudno, da se nobena nadoblast ne zavzame zato žalosno zadevo.

Skrb za ohranitev vojaških grobov. Pod pokroviteljstvom našega cesarja so se storili koraki, katere vsi sloji prebivalstva pristržno pozdravljajo, namreč koraki, da se ohranijo grobovi naših na bojišču padlih junakov. V ta namen je določeno, da se bodo v dnevih od 31. oktobra do 2. novembra t. l. prodajali razni predmeti, kot znaki, razglednice, šivanke itd. Skupiček teh predmetov je namenjen za ohranitev grobov naših na bojiščih padlih junakov. Pričakovati je, da bo sleherni iz hvaležnosti do naših junakov doprinesel kako majhno žrtev ter kupil ta ali oni gori označenih predmetov. Tozadevna pojasnila se dobijo pri komiteju za ohranitev vojaških grobov v Avstriji, Dunaj 9, Canisiusgasse 10.

Splošno nabiranje perila. C. in kr. vojno ministrstvo, vojnookrbrni urad, nam piše: Za oskrbo naših na bojnem polju se nahajajočih hrabrih boriteljev s potrebnim perilom naj daruje vsako gospodinjstvo in vsak posameznik vse pogrešljivo in nepotrebno na životnem, postelnem, namiznem perilu itd. vsake vrste, najsibo novo ali rabljeno, oprano ali neoprano, belo ali barvano, celo ali strgano; tudi konci in odpadki, platneno ali bombaževinasto blago in kosi so dobrodošli. Istotako tudi tkanine vsake vrste, kot blago, obleke, vezene in pletenine, vsakovrstne preje in odpadki. Uvažuje se tudi najmanjši dar. Prišli bodo po te darove učenci dne 16., 17. in 20. oktobra t. l. Po tem roku sprejema zadevne darove: Sammelstelle des Kriegsfürsorgeamtes in Wien, IX., Währingerstrasse 32 (telefon št. 12.367). Poštne pošiljatve do 20 kg z označbo »Altmaterialienspende« (darilo starega blaga) so poštne proste. Vsakdo naj podpira to zbirko po močeh v blagor naše zmagovite armade in domovine. Pojasnila daje e. in kr. vojno ministrstvo, vojnookrbrni urad, Dunaj, IX., Berggasse 22, kamor je tudi nasloviti vsa

vprašanja in poročila. — Pišite izključno samo slovensko.

Stipendije za pridne posle. Štajerska hranilnica v Gradcu razpisuje stipendije za pridne posle, ki so več let služili pri enem in istem gospodarju. Prošnje je treba vložiti potom občine na okr. glavarstvo. Prošiti mora blavec, viničar, pomagač, dekla ali dninar sam. Prošnje so koleka proste. Priložiti se mora službena knjižica ali uradno potrjeno občinskega in župnega urada, da je prosilec res že tako dolgo v službi pri eni in isti hiši. Ob enem mora tudi gospodar potrditi, da je prosilec gotovo število let služil pri njem.

Grozna nesreča. V Schönhausnu ob Labi se je dne 16. t. m. zgodila strašna železniška nesreča ob 5. zjutraj. Vlak z otroci, ki so se vračali s počitnic, je zavozil v tovorni vlak in se je razbil. Doslej so potegnili 25 mrtvih otrok izpod zruševin, 14 ranjenih so odnesli v bolnišnico. Mrtev je tudi 1 zavirač. Nesreča se je zgodila najbrže zato, ker je bil spregledal strojevodja signal na progi.

Gospodarske novice.

Omejitev uporabe kuriva in razsvetljave. Istočasno z izdajo naredbe o premogu je štajersko cesarsko namestništvo še tudi izdalo naredbo glede omejitve uporabe kuriva in razsvetljave. Med drugim se določa: Razsvetljava izloženih okenj je popolnoma prepovedana. V nobenem zasebnem stanovanju ne sme goreti več kakor ena plinova ali električna luč. Vse trgovine, izvzemši take, v katerih se prodajajo živila, morajo biti ob 5. uri zvečer zaprte, trgovine za prodajo živil pa ob 7. uri zvečer. Vse zasebne hiše, razna kino gledališča, in razni slični zabavni prostori, izvzemši gledališča, morajo biti ob 9. uri zvečer zaprti. Kinogledališča, in razni slični zabavni prostori, izvzeta so gledališča, ne smejo biti zakurjeni. Naredba, ki je že stopila v veljavo, določa zoper prestopke stroge denarne globe do 20.000 K ali do 6 mesecev zapor.

Karte za premog. Štajersko cesarsko namestništvo je izdalo naredbo, s katero se določa, da so uvedene za Štajersko tudi karte za premog in sicer se bo od 11. novembra dalje premog dobil samo na karte. Karte za premog bodo veljavne samo za tiste občine, za katere so izdane. Vse zasebne zaloge premoga in kuriva so s stanjem od 30. oktobra prijaviti na posebnih od oblasti izdanih tiskovinah. Razločevati je dve vrsti kart za premog, in sicer karte za zasebna gospodarstva in takozvane dobavne liste za poslopja upravnih oblasti postavno priznanih verskih družb ter samostanov, za deželne, okrajne, občinske šole in druge zasebne učne zavode, za zasebne bolnišnice in slične dobrodelnice zavode, za zasebne obrate, kot gostilne, vojne in vsakovrstne ljudske kuhinje, mline, pekarije, mesnice, plavnice perilnice, pisarne in bolniške blagajne. Izvzete od te naredbe so državne oblasti, uradi in zavodi, državni učni zavodi, plinarne, elektrarne, vodovodi in železniška podjetja. Zasebna gospodarstva so razdeljena v 5 skupin. Skupina A: soba s kuhinjo vred; B: kuhinja z eno sobo; C: kuhinja z 2 sobama brez ozira na število stanovalcev ali kuhinja s tremi ali več sobami, z enim ali z dvema stanovalcema; D: kuhinja s 3 ali več sobami z več kakor 5 stanovalci. Službeno osebje se ne všteje. Karte za premog so veljavne za celo zimsko dobo in se glasijo na ime, so veljavne za eno gospodarstvo s tedenskimi odrezki. Koliko premoga bo prišlo na vsako posamezno zasebno gospodarstvo, bo določila okrajna politična oblast. Kdor ima v zalogi več kakor 300 kg premoga ali primerne množine drv, pri čemur se računa kubični meter drv za 300 kg premoga, ne dobi karte za premog tako dolgo, dokler se ta množina ne zniža na 300 kg premoga ali primerne množine drv. Pri preračunanju zalog premoga in drv se eden kubični meter drv ne všteje v zalogo, ker se smatra kot les za podkurivo. Da se ugotovijo zaloge premoga in drv v zasebnih gospodarstvih, bo vsakdo zavezan, da izpolni tozadevno uradno tiskovino. Okrajne politične oblasti imajo pravico se prepričati na licu mesta, t. j. v kletih in drugih shrambah za premog in drva, ako je bila dotična tiskovina tako izpolnjena, da odgovarja resnici. V Gradcu pri namestništvu bo ustanovljena takozvana deželna komisija za premog, za razne politične okraje v deželi pa takozvane okrajne komisije za premog.

Zoper tozadevne prestopke je določena denarna globa do 20.000 K, ali kazni zapor do 6 mesecev. Vrhutega bi zatajene in nepriglašene zaloge premoga in drv zapadle v prid revnejšim slojem prebivalstva.

Vojaški konji za kmetovalce se bodo prodajali na javni dražbi v Radgoni dne 6., 15. in 20. novembra ter 4. in 18. decembra; v Šoštanjju dne 4. in 18. novembra ter dne 2., 16. in 30. decembra. Dražbe se sme udeležiti le tisti, ki ima v rokah legitimacijo, izdano od okrajnega glavarstva.

Davka prosto kuhanje žganja za domačo porabo je prijavitelj do 15. novembra pri pristojnem oddelku c. kr. finančne straže (za mariborski okraj: Wielandova ulica št. 14). Na zglasitve po tem skrajno podaljšanem roku se ne bo oziralo.

Sladkor za vkuhanje. Kakor nam naznanja prehranilni urad c. kr. okrajnega glavarstva v Mariboru, še nekatere stranke niso sprejele jim nakazanega sladkorja za vkuhanje. Opozarja se, da se vkuhalni sladkor izdaja samo do 31. t. m. S 1. novembrom zapadejo vse še nerešene nakaznice.

Prodaja masti za mesec oktober. Te dni se je nakazalo od prehranilnega urada c. kr. okrajnega glavarstva v Mariboru potrebno mast tistim občinam, katerim primanjkuje zabele. Špeh se bo odajal po K 27 — in margarina po K 7.80.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatcu ni bilo v pretekli dobi skoro nobene kupčije s tujim hmeljem. Samo nemški kupci so pokupili 80 bal tujega hmelja starih letnikov. Ta hmelj se bo v Nemčiji uporabljal kot nadomestilo za tobak za nemško vojaštvo.

Razne novice.

Lovski blagor. Iz Hraatnika pišejo: Dne 7. t. m. je ustrelil g. Granda iz Trbovelj v »šuštarjevem grabnu« v M. Reki lepega divjega mačka. Maček tehta 6 kg in je 73 cm dolg. Želodec je imel skoro prazen — znak, da se mu v naših loviščih ni predobro godilo. Prišel je srečnemu lovcu na jerebov klic.

Najbolj prometne ceste sveta. Okoli cestnega oglja pri Monsion House v Londonu gre vsak dan v tednu 500.000 ljudi in 50.000 voz in vozičkov. Čez operni trg v Parizu pa 450.000 oziroma 63.000, Znani Broad-way v Novem Yorku 480.000, če računimo zraven še tram ild., pa 700.000. Tudi čez trg Puerta del Sol, središče Madrida, gre povprečno na dan 360.000 ljudi. Po 300.000 jih naštejemo v Friedrichsstraße v Berlinu in pa na Vladimirskem pr. spektru v Petrogradu, 270.000 na dunajskem Grabnu. Kranjska ima dobrih 500.000 prebivalcev, Ljubljana oko 50.000; to za primer.

Portugalc ne znajo dosti čitati in pisati. Pri nas štejejo analfabete od šestega leta dalje, na Portugalskem pa od sedmega in so jih kljub temu našli 1. 1890. 76 od 100, 1900. 74, 1910 pa 60-70%.

Petrolej. Slab dovoz za časa vojske je prisilil Japonce, da so svojo zemljo še bolj preštudirali. Posrečilo se jim je dobiti nove petrolejske vrelce in 1. 1915. so uporabili že za 60% lastnega petroleja. Prej pa so skoro vsega uvažali.

Budimpešta. Stara želja Ogrov se je izpolnila, Budimpešta je postala milijonsko mesto. Ko so videli, da Dunaja ne more doseči, so upali vsaj na milijon. A zadnje štetje leta 1910. jih je razočaralo. Kljub priklopljenju par predmestij niso našli več kot 881.000. Sedaj med vojsko je pa bil prirastek (begunci itd.) silno velik, šteli so in dobili vsoto 1,006.138.

Najmanjša država sveta. Visoko na skalah leži v Pirenejih (Španska) majhna vasica, Saint Goust imenovana Samostojna je, ne Francozi in ne Španci ne pobirajo tam vojakov in davkov. Pol drugi km² obsega, šteje pa 130 prebivalcev. Tavalara ob Sardiniji ima sicer še manj prebivalcev, a je dosti večja, Monaco ima pa pri istem obsegu veliko več ljudi. Ti 130 gorjanci se prav dobro počutijo, nikdar se resno ne kregajo. Ustavo so uvedli, predsednik države pobira tudi davke in je vrhovni sodnik. Enega samega redarja imajo, ta je izvrševalna oblast. Splošna volilna pravica daje državljanom možnost voliti parlament, obstoječ iz 12 članov, volilna doba znaša pet let. Ženske volijo, a ne morejo biti voljene. V svetovni vojski je Saint Goud strogo nevtralen.

Ruski lan. Bridko občutimo pomanjkanje predivnih snovi. Rusi so v tem oziru dosti na bolj-

šem, lanu imajo zadosti, pa tudi bombaža. V zadnjih letih so pridelali lanu vsako leto za 250.000 ton, to se pravi skoro polovico vsega evropskega lanu. Prostor, na katerem ga dobivajo, meri ca 1.009.000 ha = 10 000 km² = cela Kranjska. Največ ga je v provinciji Vologda, skoro 150.000 ha.

Mehikanski veleposestniki Mehika obstoji ravno tako kakor Združene Države iz več zveznih držav. V državi Morelos je ves obdelani svet last 28 veleposestnikov, $\frac{9}{10}$ od tega pa last samo dvanajstih takih mogočnikov. V državi Chihuahua (izgovori čivava) pa ima večino njiv in pašnikov celo ena sama rodbina. Vendar to še ni njen glavni dohodek, les da še več dobička.

Dopisi.

Maribor. V našem mestu se je začela zopet močno siriti griža. V gostilni pri »Črnem orlu« so zboleli vsi: gospodar in posli. Kakor smo izvedeli, je sedaj v Mariboru med civilnim prebivalstvom dognanih kakih 50 slučajev rdeče griže.

Maribor. Dohajajo nam pritožbe, da uradniki na mestnem prehranjevalnem uradu zelo čudno postopajo s Slovenci. Ne samo, da ne mara noben umeti slovenske besede, pa še sramotijo Slovence radi slovenske govornice in jih še v tako nujnih zadevah odslavljajo. Z Lahij se postopa čisto drugače. Proti tem velja največja obzirnost, le nas Slovence ne marajo. Ali ni nikogar, ki bi tu napravil red? (Dostavek uredništva: Treba je zbrati vsak tak posamezen slučaj. Prosimo, da se nam vedno sproti poroča o »kulturnem« nastopu vsenemških magistratnih uradnikov.)

Ljutomer. V Ljutomeru se je nabralo doslej za naše vojne slepce v Gradcu 135 K 40 v. Darovali so sledeči usmiljenci: Omizje pri g. Lipovcu na Podgradju 30 K; vič. g. Jožef Ozmec, dekan in dež. poslanec 20 K; č. g. Andr. Lovrec, kaplan 10 K; č. g. P. Živortnik, kaplan 10 K; č. g. Mat. Zadravec, kaplan 10 K; č. g. Janko Slavič, kaplan v Št. Marjeti 10 K; ga. Marija Seršen, trgovka 10 K; ga. Ter. Kukovec, posestn. 5 K; ga. Nina Ivančič, učiteljica v p. 4 K; gđč. M. Erjavce, po. 2 K; g. K. Mavrič, šolski vodja pri v. Juriju 2 K; g. Ferd. Herzog, trgovec 2 K; gosp. Srečko Vršič, trgovec 2 K; g. Fr. Cvetko, nadučitelj v Vučji vasi 2 K; ga. M. Karba, učiteljeva vdova 2 K; g. Fr. Zacherl, učitelj 3 K; gđč. M. Zacherl, učiteljica 2 K; gđč. Slavka Zacherl, učiteljica 2 K; učenec Hugo Dekleva 2 K 40 v; g. J. Robič, sol. ravnatelj 1 K; gđč. Al. Colnarič, učiteljica v Veržeju 1 K; gđč. Anica Ostrc, učiteljica pri Sv. Križu 1 K; gđč. Inka Karba, učiteljica pri Sv. Križu 1 K. Vsem blagim darovalcem presrečni »Bog plačaj!«

Radomerščak pri Ljutomeru. Pogreša se od junija t. l. črnovojnik Strmšek Jurij, baon III/26, 10. stotn. 3. vod.

Kdor kaj ve o njegovi usodi, naj blagohotno naznani njegovi ženi Ani Strmšek, viničarka v Radomerščaku 37, pošta Ljutomer.

Radislavci. Dne 2. septembra t. l. je umrla Julija Zmazek, katere mož je padel leta 1914 za cesarja in domovino. Zapuščata malega otročiča. Kakor sta bila srečna v sv. zakonu, tako srečna naj bodeta nad zvezdami!

Moškajnci. Dne 10. oktobra je umrla Franciška Gnilšek. Pogreb je bil dne 12. oktobra. Naj počiva v miru!

Sesterže. Kdor je bil že kedaj v Sesterzah, mu je gotovo bil znan veliki kozolec posestnika Martina Sagadin, oddaljen 109 korakov od Sagadinove gostilne proti zahodu. Postavljen je bil 1. 1824 in ga blizu in daleč skoraj ni bilo človeka, ki bi ga ne bil v hudi uri porabil v zavetje živine, pridelkov ali samega sebe, ker je stal tik okrajne ceste. Ta kozolec je uničil dne 4. oktobra ob $\frac{1}{2}$ uri zvečer ogenj. Bila je celo precejšnja nevarnost za Sagadinovo poslopje, A k sreči ni bilo vetra. Hvalevredni sosedje so stražili celo noč. Kako je ogenj nastal, se ne ve. Škoda je velika, ker je zgorelo približno 40—50 meterskih stotov sena, katero ni bilo zavarovano. Poslopje samo je bilo zavarovano komaj za 10. del sedajne vrednosti.

P. n. šolskim vodstvom se vljudno naznanja, da je Tiskarna sv. Cirila ravnokar nanovo založila slovenske tiskovine za imenike, razrednice in tednice in se te tiskovine od zdaj naprej zopet lahko redno dobijo.